

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. : I. Dutca)

Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud. : M. Guzun, L. Pruteanu, V. Buhnaci)

ÎNCHIEIRE

12 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat Bogos Igor, reprezentat de avocatul Daniliuc Nicolae,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Bogos Igor împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea faptului încălcării judecării cauzei în termen rezonabil și încasarea din contul bugetului de stat a sumei de 750 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2019, prin care s-a respins apelul declarat de Bogos Igor și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 iunie 2019,

c o n s t a t ă :

La 16 aprilie 2019, Bogos Igor s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea faptului încălcării judecării cauzei în termen rezonabil, încasarea din contul bugetului de stat a prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată a relatat că, la 9 august 2018 a depus o plângere judecătorului de instrucție al judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani împotriva acțiunilor ilegale ale Procurorului General al Republicii Moldova.

Plângerea a fost depusă în instanța de judecată la 9 august 2018, judecătorul de instrucție a examinat plângerea tocmai la 29 martie 2019, peste 23,5 termene legale, stabilit de către art. 313 alin. (4) din Codul de procedură penală.

Reclamantul a invocat că, instanța de fond a încălcat în mod flagrant termenul legal de examinare a plângerii și în așa circumstanțe i-a fost violat dreptul la judecare în termen legal a plângerii din 9 august 2018. Dacă instanța de judecată încalcă termenul de 10 zile în care este obligată să examineze o astfel de plângere, instanța încalcă în mod automat dreptul autorului plângerii Igor Bogos la examinarea plângerii de către instanță în termen de 10 zile de la momentul depunerii acesteia.

Odată ce autorului plângerii Igor Bogos îi este încălcat dreptul la examinare de către instanța de judecată națională a plângerii sale în cel mult 10 zile de la depunerea ei în instanța de judecată sesizată, reclamantul indică că îi sunt cauzate daune morale pentru faptul că o instanță națională, care este obligată să respecte drepturile oricărei persoane,

încalcă flagrant dreptul autorului plângerii la judecare în termen legal a plângerii sale și instanța de judecată națională îi demonstrează autorului plângerii că el nu este nimeni în fața unei instanțe naționale și că instanța națională poate în orice moment să încalce oricare dintre drepturile sale și nu poartă nici o responsabilitate.

Reclamantul solicită constatarea faptului încălcării dreptului la judecare în termen legal a plângerii din 9 august 2018, încasarea din bugetul de stat al Republicii Moldova în beneficiul său a sumei de 750 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen legal a plângerii din 9 august 2018 și suma de 6 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediu Centru din 12 iunie 2019, cererea de chemare în judecată înaintată de către Bogos Igor împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea faptului încălcării judecării cauzei în termen rezonabil și încasarea din contul bugetului de stat a sumei de 750 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, instanța a conchis că, pretențiile reclamantului nu cad sub incidența Legii nr.87 din 21 aprilie 2011.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond la 4 iulie 2019, Bogos Igor, reprezentat de avocatul Daniliuc Nicolae a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediu Centru din 12 iunie 2019, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2019, s-a respins apelul declarat de Bogos Igor s-a menținut hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 12 iunie 2019.

La 13 decembrie 2019, Bogos Igor, reprezentat de avocatul Daniliuc Nicolae a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2019 și a hotărârii Judecătorei Chișinău sediul Centru din 12 iunie 2019 solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii instanțelor ierarhic inferioare și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, instanțele ierarhic inferioare au examinat pricina fără un raport din partea reprezentantului Republicii Moldova în instanțele de judecată privind modul de respectare de către judecătorul de instrucție al judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani a termenului legal de examinare a plângerii lui Igor Bogos din 9 august 2018 în ordinea art. 313 alin. (4) din Codul de procedură penală.

Reprezentantul Republicii Moldova în instanțele de judecată a refuzat să prezinte un astfel de raport, iar instanțele de judecată au decis examinarea pricinii date în lipsa unui raport, încălcând flagrant prevederile art. 4 din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011.

Un termen de 10 zile, stipulat în art. 313 alin. (4) din Codul de procedură penală, este echivalent cu un an de satisfacție echitabilă din practica Curții Europene a Drepturilor Omului pentru încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a unei cereri.

Astfel, potrivit practicii Curții Europene Drepturilor Omului, o reparație echitabilă a prejudiciului moral pentru încălcarea dreptului la judecare în termen legal al plângerii din 9 august 2018 ar constitui suma de 750 000 lei.

Instanța de apel a interpretat eronat și a aplicat greșit art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și Libertăților fundamentale, soluția emisă de instanțele ierarhic inferioare sunt în contradicție cu art. 6 paragraful 1 din Convenția și anume instanțe de judecată nu au fost independente și imparțiale la pronunțarea hotărârii.

Cu referire la termenul de depunere a recursurilor, instanța menționează că

dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 12 noiembrie 2019.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cererea de recurs a fost declarată la 13 decembrie 2019, respectiv în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 10 ianuarie 2020 instanța de recurs a comunicat intimatului copia recursului, informând despre necesitatea depunerii referinței, fiind recepționat potrivit avizului de recepție (f. d. 74)

Până la data examinării recursurilor, intimatul nu a depus referință asupra recursurilor.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la

instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Bogos Igor, reprezentat de avocatul Daniliuc Nicolae, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Bogos Igor, reprezentat de avocatul Daniliuc Nicolae.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru